

ZASTAVE DRUŠTEV »LUNDER ADAMIČ« SSPZ V ZDA

Tine Kurent

Še pred izbruhom prve svetovne vojne so ameriški Slovenci začeli ustanavljati v okviru Slovenske svobodomiselne podporne zveze društva z imenom »Lunder Adamič«. Društva so si omislila svoje bogato vezene prapore.

Spomnimo se: Kot odgovor na protislovenske izgrede ptujskih Nemcev je ljubljanska mladina organizirala protinemške demonstracije, ki so dosegle višek, ko je avstrijska vojaška patrولا 27. pešpolka v nedeljo 20. septembra 1908 streljala v množico in ubila dijaka Ivana Adamiča in strojnika Narodne tiskarne Rudolfa Lundra. Protinemški nemiri v podporo Ljubljani so se razširili preko Luže tudi med naše rojake v Ameriki.

Sodeč po fotografijah, ki mi jih je ljubeznjivo podarila Mrs Adolph V. Klancnik, so bile zastave umetelno ročno vezene, kvadratne oblike stranico 4 čevlje (nad 120 cm) brez franž, dolgih 4 palce (dobrih 10 cm). O barvah ne morem govoriti, lahko pa rečem, da je oblikovanje zastav solidno, značilno za svoj čas. Bordura in rastlinski motivi so standardni. Ena od fotografij je reklamna razglednica, ki kaže razvito zastavo in ob njej sporočilo:

Zastava društva »Lunder Adamič« št 20

S. S. P. Z. razvita dne 18. avgusta 1912.

Zastava je vseskozi ročno pleteno delo

tvrdke *F. Kerze Co.*, 2616 S. Lawndale

Ave. Chicago, Ill.

Slovenske vezilje so bile odlične, sodeč po cerkvenih paramentih in banderah; tudi svobodomiselna zastava je lepo delo. V zgornjem levem vogalu zastave so med dvema prekrizanimi plamenicama začetnice SSPZ, pod njima na vijočem se traku napis SVOBODNA MISEL NAŠA NAJ ŽIVI. Pod tem alegorična ženska figura in dva oval s portretoma Lundra in Adamiča. Nad ovaloma napisa ŽIVLJENJE ZA NAROD SVOJ, pod njima pa ime društva: DRUŠTVO * LUNDER * ADAMIČ * ŠT. 20. Še niže ljubljanski grb, zmaj na stolpu, pod njim datum 19. 9. 1908 z napisom USTANOVLJENO 25. DECEM. 1908. Spodaj napis CLEVELAND, OHIO. Elementi so razvrščeni strogo simetrično.¹

¹ Mrs. Adolph V. Klancnik, za prijatelje gospa Angelca, je slovenska Američanka, ki zbira zanimivosti v zvezi z izseljenci in jih tudi podarja »v prave roke«. Poleg fotografij z zastavami SSDZ nam je podarila tudi tekst Sonetnega venca, ki ga je spesnil njen sorodnik Mirko G. Kuhel, film o Louisu Adamiču, ki ga je posnel Dr. Harold Sanders, zlasti pa številne fotografije z društvenih sestankov, ki jih lepo dokumentirane in vložene v albume podarja muzeju Louisa Adamiča. Gospa je namreč vnet amaterski fotograf.

Zastava društva "Lunder Adamič" št. 20
S. S. P. Z. razvita dne 18. avgusta 1912.
Zastava je vseskozi ročno pleteno delo
tvrdke F. Kerže Co., 2616 S. Lawndale
Ave., Chicago, Ill.

Dear Mr. Kerz
Vas dopisnik prejel. Sam
svoje interese na tem, da
mi malo slike prejete
mogoče pošljete. Ker bi ne
stalo preveč in bi se vam
slike dobro posrečile sveto-
jih poslati del dument. Osta-
lo sveto vam dopisujem.
Zoraj sa malo slike
se vam najprej priporočam. Vam molam
V. Adamič 4706 St. Clair Ave. E.
Cleveland Ohio

ILUSTRACIJI

1. Razvita zastava društva »LUNDER ADAMIČ« št. 20.
2. Reklamna razglednica tvrdke KERŽE, ki je izdelovala zastave za društva »LUNDER ADAMIČ«.